

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 367/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. júna 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť VODOHOSPODÁRSKEJ VÝSTAVBY, ŠTÁTNY PODNIK, Karloveská 2, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou SOUKENÍK – ŠTRPKA, s. r. o., Šoltésovej 14, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a prokurista Mgr. Jozef Nádaský, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5 Co 903/2015 z 26. októbra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť VODOHOSPODÁRSKEJ VÝSTAVBY, ŠTÁTNY PODNIK, o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. januára 2018 doručená sťažnosť VODOHOSPODÁRSKEJ VÝSTAVBY, ŠTÁTNY

PODNIK (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 903/2015 z 26. októbra 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je na strane odporcu účastníčkou konania *„o určenie, že nehnuteľnosti tvoria predmet dedičstva po poručiťovi“*.

3. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 9 C 171/2012-290 zo 7. mája 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) rozhodol, že sporné nehnuteľnosti tvoria predmet dedičstva po poručiťovi a že sťažovateľka je povinná nahradiť navrhovateľke trovy konania.

4. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

5. Sťažovateľka pred ústavným súdom tvrdí, že žaloba o určenie, že vec patrí do dedičstva, je typom určovacej žaloby, pre ktoré je vo všeobecnosti typické, že žalobca musí osvedčiť, že má na navrhovanom určení naliehavý právny záujem. Okresný súd ani krajský súd však vo svojich rozhodnutiach tejto skutočnosti nevenovali dostatočnú pozornosť, resp. neprihliadali na skutočnosti, ktoré nastali po smrti poručiťa, a síce na to, že sťažovateľka nadobudla sporné nehnuteľnosti v dobrej viere a s dôverou v správnosť údajov zapísaných v katastri nehnuteľností. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na právne závery vyjadrené v náleze ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 151/2016.

6. Keďže krajský súd neprihliadal na už uvedené skutočnosti, porušil základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 5Co/903/2015-319 zo dňa 26. októbra 2016 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 5Co/903/2015-319 zo dňa 26. októbra 2016 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi právo na náhradu trov konania v sume 390,50 EUR, ktorú je Krajský súd v Košiciach povinný zaplatiť na účet advokátskej kancelárie SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj

návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka podala 22. januára 2018 proti napadnutému rozsudku dovolanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). O tomto ňou podanom dovolaní nebolo dosiaľ najvyšším súdom rozhodnuté.

12. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a ústavný súd až subsidiárne.

13. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad vyplývajúcich z § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

14. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

15. Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním podmienok konania o sťažnosti sťažovateľky poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 324/08,

II. ÚS 619/2017, IV. ÚS 82/2018), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou (v prípade sťažovateľky podania dovolania), ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom.

16. Zo skutočnosti, že sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom rozhoduje najvyšší súd, vyplýva, že sťažnosť je ústavnému súdu podaná predčasne, keďže existuje iný orgán verejnej moci (najvyšší súd), ktorý je oprávnený poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľky. Posudzujúc sťažnosť sťažovateľky, ústavný súd konštatuje, že prijatím jej sťažnosti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne dva orgány súdneho typu – najvyšší súd a ústavný súd (m. m. II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 420/2011).

17. Ústavný súd pripomína, že aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní sa považuje v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľka v prípade podania dovolania podala zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj rozsudok vo veci Soffer proti Českej republike z 8. 11. 2007, sťažnosť č. 31419/04, rozsudok vo veci Zvolský a Zvolská proti Českej republike

z 12. 11. 2002, sťažnosť č. 46129/99). Nie je preto žiaden dôvod na to, aby ústavný súd prerušil konanie a vyčkával so svojím rozhodnutím až do vydania rozhodnutia dovolacím súdom, pretože sťažovateľka môže podať ústavnú sťažnosť až po doručení rozhodnutia o danom mimoriadnom opravnom prostriedku – dovolaní (napr. IV. ÚS 198/2014, I. ÚS 605/2016).

18. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní uplatnením zásady *ratione temporis* odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú (obdobne I. ÚS 237/09, I. ÚS 153/2010, II. ÚS 443/2011, II. ÚS 645/2017, IV. ÚS 82/2018, IV. ÚS 117/2018).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2018